

כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּכַחוֹ, שְׁנֹאֲמַר (ישעיה
מו) אֲנִי עָשִׂיתִי וְאֲנִי אֲשָׂא וְאֲנִי
אֶסְבֵּל.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, לְמָה הִזְכִּיר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִיאַת שָׁמַיִם
וְהָאָרֶץ תַּחֲלָה, וְהֵלֵא כִּסָּא הַכְּבוֹד
וְהַמְּלָאכִים נִבְרָאוּ תַּחֲלָה? אֵלֵא,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְרַהֵר אָדָם דְּבָרִים
הַסְּתוּמִים מִהָעֵין וְאֲשֶׁר לֹא גִלָּה
בְּרֵאשׁ.

רַבִּי אוֹמֵר, כְּדֵי לְהִרְאוֹת לְאָדָם
שְׂאִינוּ בַּעַל חֻקָּה, וְאִינוּ רְאוּיֵי
לְגַלוֹת לוֹ סִתְרֵי תוֹרָה. שְׂאֲמַר רַבִּי
יִצְחָק, אֵין מְגַלִּין סִתְרֵי תוֹרָה אֵלֵא
לְאָדָם חָכֵם, וְקוֹרָא וְשׁוֹנֵה,
וְתַלְמוּדוֹ מִתְקַיֵּם בְּיָדוֹ, וְהוּא יֵרָא
שָׁמַיִם, וּבְקֵי בְּכָל דְּבָר. וְאָדָם
שְׂאִינוּ כְּעֵנֵן זֶה, וְיִשְׁאֵל עַל
הַסְּתָרִים וְהִנְעֵלְמִים שְׁלֹמְעֵלָה -
אָמַר לוֹ: מָה אַתָּה שׁוֹאֵל, שָׂא נָא
עֵינֶיךָ וּרְאֵה, כִּי בְּרֵאשִׁית בְּרָא
אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ.
תַּדַּע לָךְ שֶׁלֹּא גִלְתָּה הַתּוֹרָה יוֹתֵר.
וְאִם תֹּאמַר שְׂאִין סִתְרִים בַּתּוֹרָה
- תַּדַּע לָךְ, כִּי עַל כָּל דְּבָר וְדְבָר
יֵשׁ תְּלֵי תְלִים שֶׁל סוּדוֹת וְהִלְכוֹת
וּפִירוּשִׁים, שְׁנֹאֲמַר (שיר ה) קוֹצוּתָיו
תִּלְתְּלִים, עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ תְּלֵי
תְּלִים. כִּי זֶה שְׂרָבֵן יוֹחֲנָן בֶּן זַכַּאי
הָיָה אוֹמֵר עַל הַפְּסוּק הַזֶּה (בראשית
ל"ו) וְשֵׁם אֲשֶׁתוֹ מְהִיטְבָּאֵל בַּת
מִטְרָד בַּת מִי זֶהָב, שֶׁלֵּשׁ מְאוֹת
הִלְכוֹת פְּסוּקוֹת, וְלֹא רָצָה לְגַלוֹת
אוֹתָם אֵלֵא לְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָף
וּלְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן הוֹרְקָנוֹס
תְּלַמִּידָיו, שֶׁהֵיוּ עוֹסְקִים בְּמַעֲשֵׂה
מְרַבְּבָה עֲמוֹ.

אָמַר רַבִּי, בֵּא וּרְאֵה מָה פְּתוּב
בְּשִׁלְמָה, וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים
מִשָּׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמֵשֶׁה וְאֶלֶף. עַל
כָּל דְּבָר וְדְבָר הָיָה אוֹמֵר בּוֹ אֶלֶף
וְחֲמֵשֶׁה טַעְמִים. וּמָה שְׁלְמָה,
שֶׁהָיָה עֶבֶד שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, הָיָה אוֹמֵר עַל כָּל דְּבָר וְדְבָר

בְּאוֹר, וְהָאוֹר בְּבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ. וְהַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ
סוֹבֵל כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּכַחוֹ, שְׁנֹאֲמַר (ישעיה מו ד)
אֲנִי עָשִׂיתִי וְאֲנִי אֲשָׂא וְאֲנִי אֶסְבֵּל.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְמָה הִזְכִּיר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּרִיאַת שָׁמַיִם וְהָאָרֶץ תַּחֲלָה, וְהֵלֵא
כִּסָּא הַכְּבוֹד וְהַמְּלָאכִים, נִבְרָאוּ תַּחֲלָה. אֵלֵא,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְרַהֵר אָדָם דְּבָרִים הַסְּתוּמִים מִהָעֵין
וְאֲשֶׁר לֹא גִלָּה בְּרֵאשׁ.

רַבִּי אוֹמֵר, כְּדֵי לְהִרְאוֹת לְאָדָם, שְׂאִינוּ בַּעַל
חֻקָּה, וְאִינוּ רְאוּיֵי לְגַלוֹת לוֹ סִתְרֵי תוֹרָה.
דְּאָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין מְגַלִּין סִתְרֵי תוֹרָה, אֵלֵא
לְאָדָם חָכֵם, וְקוֹרָא וְשׁוֹנֵה, וְתַלְמוּדוֹ מִתְקַיֵּם
בְּיָדוֹ, וְהוּא יֵרָא שָׁמַיִם, וּבְקֵי בְּכָל דְּבָר. וְאָדָם
שְׂאִינוּ כְּעֵנֵן זֶה, וְיִשְׁאֵל עַל הַסְּתָרִים
וְהִנְעֵלְמִים שְׁלֹמְעֵלָה, אָמַר לוֹ מָה אַתָּה
שׁוֹאֵל, שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה, כִּי בְּרֵאשִׁית בְּרָא
אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, תַּדַּע לָךְ שֶׁלֹּא
גִילְתָּה הַתּוֹרָה יוֹתֵר.

וְאִם תֹּאמַר שְׂאִין סִתְרִים בַּתּוֹרָה, תַּדַּע לָךְ כִּי
עַל כָּל דְּבָר וְדְבָר יֵשׁ תְּלֵי תְלִים שֶׁל סוּדוֹת
וְהִלְכוֹת וּפִירוּשִׁים, שְׁנֹאֲמַר (שיר השירים ה יא)
קוֹצוּתָיו תִּלְתְּלִים, עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ תְּלֵי תְלִים.
כִּי הָא דְרַבֵּן יוֹחֲנָן בֶּן זַכַּאי, הָוָה אָמַר עַל הָאֵי
פְּסוּקָא, (בראשית לו לט) וְשֵׁם אֲשֶׁתוֹ מְהִיטְבָּאֵל בַּת
מִטְרָד בַּת מִי זֶהָב, שֶׁלֵּשׁ מְאוֹת הִלְכוֹת
פְּסוּקוֹת, וְלֹא רָצָה לְגַלוֹת אוֹתָם אֵלֵא לְרַ' אֶלְעָזָר
בֶּן עֲרָף, וּלְרַ' אֶלְעָזָר בֶּן הוֹרְקָנוֹס
תְּלַמִּידָיו, דִּהְיוּ עֹסְקֵי בְּמַעֲשֵׂה מְרַבְּבָה עֲמוֹ.

אָמַר רַבִּי, בֵּא וּרְאֵה מָה פְּתוּב בְּשִׁלְמָה, (מ"א ה)
וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשָּׁל וַיְהִי שִׁירוֹ
חֲמֵשֶׁה וְאֶלֶף. עַל כָּל דְּבָר וְדְבָר הָיָה אוֹמֵר בּוֹ
אֶלֶף וְחֲמֵשֶׁה טַעְמִים. וּמָה שְׁלְמָה, שֶׁהָיָה עֶבֶד
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הָיָה אוֹמֵר עַל כָּל דְּבָר